

Arbetskadeförsäkring i USA

Inledning

Socialförsäkring är ett mycket komplext område. Det gäller inte minst när det kommer till att analysera och värdera olika länders system. Försäkringen i olika länder skiljer sig mycket åt vad gäller exempelvis organisation, reglering och huvudmän. Därtill kommer stora skillnader avseende hur många som omfattas av olika delar inom systemet och vilket skydd olika typer av försäkringar ger. Den historiska och politiska grunden har många gånger en mycket stor betydelse för socialförsäkringens utformning, förväntningarna på den och vilka förändringar som är möjliga att genomföra.

I USA har varje delstat sitt eget program för arbetskadeförsäkring (Workers' Compensation), vilket gör det komplicerat att redogöra för systemet i USA som helhet. Denna artikel ger därför en mycket övergripande beskrivning av systemet för arbetskadeförsäkring i USA. I vissa fall lyfts de särskilda lösningar som råder i vissa delstater fram. För mer information om enskilda delstaters program för arbetskadeförsäkring hänvisas till respektive delstats hemsida.¹

Syftet med denna artikel är att ge en neutral och övergripande beskrivning av arbetskadeförsäkringen i USA. Artikeln avser inte att utvärdera det amerikanska arbetsskadesystemet.

Framväxten av arbetskadeförsäkring

En arbetsskada är en personskada som har uppstått i arbetet. I de flesta länder kan skadestånd utges för personskada och det motsvarar då full ersättning för den faktiska skadan. Det kan röra sig om ersättning för inkomstbortfall, sjukvårdskostnader och andra utgifter samt för ideell skada i form av sveda och värk, lyte och men och särskilda olägenheter. Skadeståndet ger på så sätt, i ekonomisk mening, ett återställande av den situation som var innan skadan. En förutsättning är att det finns ett samband (kausalitet) mellan en viss orsak och skadan med dess följder.²

Arbetskadeförsäkringen i såväl Europa som USA har sin grund i de förändringar och den otrygghet som följde med industrialiseringen. Att den skadade skulle vara hänvisad till att kräva ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler från arbetsgivaren, eller någon annan skadevällare, kom med tiden att anses otillräckligt. Exempelvis kunde arbetsgivaren söka hävda att skadan uppkommit på grund av ovarsamhet från den anställdes sida. Med tiden växte det därför fram ett behov av reformer vilket ledde till att det i slutet 1800-talet och början av 1900-talet infördes lagstiftning på arbetsskadeområdet inom en rad europeiska länder. Det innebar i de flesta fall obligatorisk försäkringsplikt finansierad och administrerad inom allmän socialförsäkring eller genom privat försäkring. Innebörden blev att den som drabbas av en arbetsskada ska ha rätt till

¹ Se exempelvis www.dir.ca.gov; www.tdi.texas.gov och www.wcb.state.ny.us för regleringar och mer detaljerade beskrivningar i Kalifornien, Texas och New York.

² Inom skadeståndsrätten gäller att det tillstånd som rubbats genom skadan ska återställas. Inom socialförsäkring ska vissa grundläggande behov täckas, vilket inte behöver innebära ett totalt återställande. Det finns m.a.o. en väsentlig skillnad mellan socialförsäkring och skadeståndsrätt i åtminstone Sverige. SOU (2002:1) Samordning och regress. Ersättningar vid personskada. S. 47.

särskild ersättning och arbetsgivare ska, oberoende av vållande³, svara för ersättning till de i deras tjänst skadade arbetarna.⁴ I Sverige infördes 1901 en lag angående ersättning till följd av olycksfall i arbete.⁵ Den utgjorde för övrigt den första lagen på socialförsäkringsområdet i Sverige.

I USA ansågs socialförsäkring och välfärd vara frågor för de enskilda delstaterna varför lagstiftningen kom att ske på delstatsnivå. Omkring 1911 antogs de första lagarna på området och 1920 hade alla utom sju stater en lagstiftning på området.⁶ Sist ut var Mississippi 1948.⁷ Införandet av lagstiftning innebar i de flesta delstater att arbetsgivare blev skyldiga att teckna arbetsskadeförsäkring och att ett underlåtande att göra så straffades med böter.

Arbetsskadeförsäkringen på delstatsnivå

Arbetsskadeförsäkring har i dag en mycket stor ekonomisk och social betydelse i USA. Under 2006 betalades det ut 55 miljarder USD i ersättningar inom försäkringen. Det kan jämföras med 92 miljarder inom socialförsäkringen (Social Security Disability Insurance). Skadeförsäkring, inklusive arbetsskadeförsäkring, är som helhet starkt politiserad, vilket under de senaste decennierna har inneburit ett tryck mot lägre försäkringspremier och försämrade försäkringsvillkor.⁸

Till skillnad från övriga program inom socialförsäkringen finns det än i dag ingen finansiering eller administration av arbetsskadeförsäkring på federal nivå. Liksom vad som gäller för övrig skadeförsäkring regleras arbetsskadeförsäkringen istället huvudsakligen på delstatsnivå och är placerad under ett visst departement. Exempelvis är Kaliforniens arbetsskadeförsäkring placerad under Industrial Relations, Texas motsvarighet under Försäkringsdepartementet, Floridas under Arbetsmarknadsdepartementet etc. I många stater är självförsäkring möjligt för stora företag och grupper av mindre företag efter godkännande av en s.k. Workers' Compensation Board som hanterar arbetsskadeförsäkringen inom respektive delstat.⁹

I fem stater finns det endast statliga fonder, dvs. en monopolsituation råder med staten som enda försäkringsgivare. Det gäller bl.a. North Dakota, Ohio och Wyoming. I resterande 45 stater kan försäkring tecknas hos privat försäkringsföretag. I 20 av dessa stater konkurrerar statliga fonder med privat försäkring. I de flesta delstater finns, förutsatt att vissa villkor är uppfyllda, möjlighet till självförsäkring.¹⁰

3 Dvs. no-fault, att ersättning utges utan krav på vållande.

4 SOU 1951:25 s. 13 Socialvårdskommitténs betänkande.

5 Med lagen (1901:39) angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbetet påfördes en skyldighet för vissa arbetsgivare, huvudsakligen inom industrin, att utge skadestånd till arbetare som skadats under arbete hos dem. Arbetsgivare kunde (frivilligt) försäkra sig mot denna skyldighet genom att teckna försäkring hos den nyinrättade myndigheten Riksförsäkringsanstalten (RFA)⁵, genom enskilda föreningar eller genom av arbetsgivarna själva bildade försäkringsföreningar. Ersättning utgick med ett enhetsbelopp, dvs. det var oberoende av storleken på inkomstbortfallet. Prop. 1901:39 och Drivkrafter inom arbetsskadeförsäkringen s. 33, Arbetsskadekommissionen.

6 Sengupta, I. et. al. (2008) s. 6, Workers' Compensation – Benefits, Coverage and Costs 2006.

7 Mississippi Workers' Compensation Facts (2007) s. 2, Mississippi Workers' Compensation Commission.

8 Intervju American Insurance Association och Chartis Insurance.

9 Ruser, J. och Butler, R. (2010) s. 13 f. The Economics of Occupational Safety and Health.

10 Ruser, J. och Butler, R. (2010) s. 14 f. The Economics of Occupational Safety and Health.

En farhåga med å ena sidan en delstatlig arbetsskadeförsäkring och å den andra federala försäkringar i övrigt (Medicare, Medicaid) är att utebliven arbetsskadeförsäkring kan leda till en ökad belastning på de federala programmen. Effekten blir att det sker en överföring av kostnader från arbetsgivare i vissa delstater till federal nivå.¹¹

1972 publicerade National Commission on State Workmen's Compensation Law 19 rekommendationer i syfte att säkra ett minimiskydd för anställda.¹² Rekommendationerna har i olika utsträckning antagits av delstaterna varibland Mississippi har antagit 7 och New Hampshire nära 19.¹³

Gemensamt för alla stater är i dag att arbetsskadeförsäkringen ger kontantförmåner, medicinsk behandling och rehabilitering för dem som har skadats i samband med arbetet. Skillnaderna består i vem som får ställa ut försäkring, vilka skador och sjukdomar som kan kompenseras, nivån på de förmåner som betalas ut, hur många dagar som måste förflyta innan ersättning betalas ut (karenstid), under hur lång tid som ersättning betalas ut och om försäkringen är obligatorisk eller inte. Ett särskilt program täcker offentliganställda på federal nivå.

En federal arbetsskadeförsäkring har varit på förslag vid flera tillfällen. Bland annat i samband med införandet av den s.k. Occupational Safety and Health Act (OSHA) 1972 och i samband med att the American Public Health Association (APHA) lämnade ett antal förslag 2009. Till de fördelar som har lyfts fram med en federal arbetsskadeförsäkring hör att tillförsäkra att alla anställda, oavsett delstat, har en viss nivå på ersättningen samt att alla skadedrabbade ges rätt till sjukvård och att nivån på den är densamma. Det skulle därtill underlätta sammanställning av en databas över samtliga inträffade arbetsskador och deras orsaker. En sådan sammanställning saknas i dag vilket är en brist när det kommer till att utvärdera skador och deras orsaker, incitamentsstruktur m.m. Såväl arbetsgivare som försäkringsgivare har motsatt sig förslagen. De förra delvis av rädsla för ökade kostnader.¹⁴ Någon federal lagstiftning har ännu inte genomförts på området och utsikterna till en sådan tycks små.

Lagstadgad arbetsskadeförsäkring

För federalt anställda gäller en federal försäkring. Den infördes 1916 och omfattar i dag knappt 3 miljoner anställda. Varje myndighet står för kostnaderna för sina anställda och respektive myndighets utgifter för arbetsskador finansieras löpande via budgetanslaget. Förmånerna betalas ut via och administreras av Employees' Compensation Fund.¹⁵

I vissa stater är det frivilligt att teckna försäkring för arbetsgivare med mycket små företag, vissa jordbrukssektorer eller anställda inom vissa enheter inom den statliga eller lokala regeringen. Det gäller exempelvis i Arkansas, Colorado, Georgia, Michigan m.fl., där det är frivilligt för

11 LaDou, J. (2012) s. 92, Workers' Compensation Reform och Sengupta, I. (2008) s. 34 ff. Workers' Compensation: Benefits, Coverage, and Costs, 2006.

12 LaDou, J. (2012) s. 93, Workers' Compensation Reform, International Journal of Occupational and Environmental Health.

13 Workers' Compensation, Employment and Disability Institute, Cornell University.

14 LaDou, J. (2012) s. 93 ff., Workers' Compensation Reform, International Journal of Occupational and Environmental Health.

15 Annual Report to Congress FY2009, OWCP.

arbetsgivare med färre än tre anställda att teckna arbetsskadeförsäkring.¹⁶ I de flesta delstaterna har arbetsgivare möjlighet att, förutsatt att den finansiella stabiliteten bedöms vara tillräcklig, stå risken själva genom självförsäkring. I Texas kan arbetsgivare oavsett storlek och bransch välja att inte teckna försäkringen, s.k. non subscribers¹⁷, dvs. försäkringen är inte obligatorisk. Vid uppkommen arbetsskada måste den anställde istället bevisa att arbetsgivaren varit försumlig (vållande) med efterföljande skadestandsprocess. Detta innebär en stor osäkerhet för den skadade och en mer långdragen process. Det kan dock leda till en högre ersättning än vad som varit fallet med en försäkring då framgång för den arbetsskadade ger full kompensation enligt skadestandsrättsliga regler, vilket inte gäller inom arbetsskadeförsäkringen (se vidare avsnittet om Försäkringsersättning nedan).

Vissa arbetsskador inom privat sektor regleras enligt federal lagstiftning och hanteras inom Office of Workers' Compensation Programs (OWCP) som ligger under Arbetsmarknadsdepartementet (United States Department of Labor, DOL). Det rör sig om tre program: the Energy Employees Occupational Illness Compensation Program, som står för förmåner till nuvarande och före detta anställda inom Energidepartementet, the Longshore and Harbor Workers' Compensation Program, som står för anställda inom marinen och tillhörande tjänster som exempelvis hamnarbetare och the Coal Mine Workers' Compensation Program som står för försäkringen för anställda inom kolgruvor. Ursprunget till att ett federalt program startades för kolgruvearbetare 1972 var att delstaterna inte kompenserade för arbetsskador av det slaget.¹⁸

Försäkrade skador

Varje delstat har sin egen rättsliga definition av vad som utgör en arbetsrelaterad olycka eller sjukdom och därmed omfattas av försäkringen. Generellt gäller att försäkrade skador är olycksfall eller sjukdomar som följer av och i samband med arbetet.¹⁹

Arbetsskador delas in i Temporary Disability (TD), Permanent Disability (PD). De kan därtill bedömas vara partiella (partial) eller fullständiga (total). En permanent arbetsskada är en skada där den lägre arbetsförmågan kvarstår även efter det att "maximal" medicinsk behandling har genomgått.²⁰ Vid bedömning av arbetsförmågan görs en rating utifrån det medicinska tillståndet, datum för skadan, ålder vid den inträffade skadan, yrke, i hur stor utsträckning skadan orsakats av arbetet och hur mycket den framtida intjäningsförmågan beräknas ha minskat. Detta avgör sedan under hur många veckor ersättning ska utgå.²¹

I takt med att arbetets art och arbetsförhållandena har förändrats har det blivit allt svårare att avgöra om en uppkommen sjukdom har sitt ursprung i arbetet. Liksom i Europa lutar sig systemet fortfarande mot den traditionella bilden av en arbetare anställd inom

16 <http://www.tdi.texas.gov/wc/dwc/index.html> och Sengupta, I. et. al. (2008) s. 9, Workers' Compensation – Benefits, Coverage and Costs 2006.

17 www.tdi.texas.gov.

18 Barth, P. (2005) s. 253-258, Revisiting Black Lung – Can the Feds Deliver Workers' Compensation for Occupational Disease? i Workplace Injuries and Diseases och www.dol.gov/owcp.

19 Glossary, Division of Workers' Compensation, California.

20 Ibid.

21 Gäller för Kalifornien. Glossary, Division of Workers' Compensation, California.

tillverkningsindustrin eller på en byggarbetsplats. Detta trots att dagens anställda många gånger drabbas av skador som inte märks omedelbart, exempelvis till följd av repetitiva uppgifter eller olika typer av stressrelaterade sjukdomar. Följden blir att vissa typer av skador inte godkänns till följd av att de inte passar in i den traditionella bilden av en arbetssjukdom.²²

Många delstater tillämpar listor för sådana sjukdomar som kan kompenseras inom arbetsskadeförsäkringen. Genom att definiera under vilka villkor som en sjukdom kan kompenseras anses detta ha bidragit till att effektivisera skaderegleringen. För exempelvis black lung gäller att "... om en gruvarbetare lider eller har lidit av pneumoconiosis²³ (dammlunga) och har varit anställd 10 år eller mer i en eller flera kolgruvor gäller presumtion om orsakssamband, dvs. pneumoconiosis ska anses ha uppkommit till följd av arbetet om inte övervägande skäl talar emot ett sådant samband." Det blir då skadereglerarens uppgift att bevisa att skadan uppkommit på annat sätt., dvs. presumtion om arbetsskada råder.²⁴

Under 1990-talet infördes i många delstater hårdare krav på att den skadade skulle visa på sin oförmåga genom objektiva medicinska underlag. Det har minskat möjligheterna till att få ersättning för bl.a. vissa kroniska sjukdomar och de flesta ryggåkommor. Därutöver minskades storleken på ersättning, starkare krav infördes på att arbetet skulle vara det huvudsakliga skälet till oförmågan och större hänsyn kom att tas till s.k. degenerativa förändringar, åldersförändringar, livsstil eller tidigare sjukdomar.²⁵ Effekten har blivit att arbetsgivarnas kostnader minskat dels till följd av lägre arbetsskadeförmåner, dels genom färre godkända skador. En studie visar att sådana förändringar i delstaten Oregon minskade förmånerna med 20-25 procent jämfört med tidigare.²⁶

Försäkringsersättning

Arbetsskadeförsäkringen i USA utgör en primär försäkring vid en inträffad skada eller sjukdom som inträffar till följd av arbetet. Försäkringen täcker ersättning för inkomstbortfall, medicinsk behandling och rehabilitering, men ger inte ersättning för ickemonetära förluster såsom ideell skada ("sveda och värk" m.m.). Försäkringen betalar även förmåner till familjer vid dödsfall till följd av arbetsrelaterade orsaker.

För federalt anställda uppgår ersättningen till 2/3 av den anställdes lön och 3/4 om den anställda försörjer minst en person. För privat anställda utgår vid tillfälliga nedsättningar i arbetsförmågan i de flesta stater ersättning motsvarande 2/3 av inkomsten före skadan (preinjury earnings) upp till ett inkomsttak. Ersättningsnivån för varaktiga skador är inte lika tydlig och enhetlig även om det kan anses vara svårt att motivera en lägre ersättningsnivå för permanenta skador än för tillfälliga. Det talar för att ersättningsnivån även för dessa bör uppgå till 2/3.²⁷

22 Hyatt, D. (2005) s. 120, Issues in Workers' Compensation Appeals System Reform.

23 Exempel på sjukdomar är asbestos och stendammslunga.

24 Barth, P. (2005) s. 269-271, Revisiting Black Lung – Can the Feds Deliver Workers' Compensation for Occupational Disease? i Workplace Injuries and Diseases.

25 Jfr utvecklingen i Sverige under början av 1990-talet då begränsningar i arbetsskadeförsäkringen infördes bl.a. genom att bevisreglerna för att få en arbetsskada godkänd skärptes och arbetsskadesjukpenningen slopades.

26 Boden, L. et. al. (2005) s. 37 f., The Adequacy of Worker's Compensation Cash Benefits i Workplace Injuries and Diseases.

27 Boden, L. et. al. (2005) s. 42, The Adequacy of Worker's Compensation Cash Benefits.

Liksom i Sverige är beräkningen av ersättningen för inkomstbortfall förknippad med svårigheter. Ersättningen beräknas traditionellt sett på grundval av tidigare inkomst uppräknat med allmän löneutveckling, dvs. ett antagande om att den skadade skulle ha haft samma arbete under resten av sitt yrkesverksamma liv. Det är i normalfallet en rimlig uppskattning på kort sikt. På lång sikt kan det dock, särskilt för en yngre person som ännu inte har kommit så långt inom sitt yrke eller ens gjort ett yrkesval, leda till en stor underskattning av inkomstbortfallet.²⁸

Försäkringen ger den som skadas i arbetet ersättning utan att denne behöver visa på vållande, dvs. no-fault gäller. Därigenom elimineras behovet av skadeståndsprocesser. Dock ska noteras att den ersättning som utges inte motsvarar ersättning på skadeståndsnivå. I utbyte mot försäkringsersättning är en anställd förhindrad att föra skadeståndstalan mot arbetsgivaren i händelse av arbetsskada, dvs. ett talförbud råder.²⁹

Försäkringen är mer generös än den generella socialförsäkringen i det att den finansierar vårdkostnader från första kronan och från första anställningsdagen samt att karenstiden uppgår till mellan tre och sju dagar vid tillfällig nedsättning av arbetsförmågan för utbetalning av inkomstbortfall. För socialförsäkringen i övrigt gäller fem månaders karenstid och för Medicare 29 månader. För att tillgodogöra sig ersättning från socialförsäkringen krävs dessutom en omfattande tid i yrkeslivet.³⁰

Tvistelösning

Genom att driva en skadeståndsprocess där det går att visa på vållande från arbetsgivarens sida kan den skadade erhålla full ersättning, något som, som nämnts ovan, inte är möjligt inom dagens arbetsskadeförsäkring.

Missnöje med skaderegleringsprocessen och fastställd kompensation har lett till en ökning i antalet skadeståndsprocesser under senare år. Vid sidan av den osäkerhet det innebär för arbetsgivare och arbetstagare leder det även till mycket höga kostnader inom försäkringen. Inom vissa yrken kan kostnaderna för tvister uppgå till 46 procent av de totala utbetalningarna inom försäkringen.³¹ Kostnaderna för skadeståndsprocesser ökar i dag dubbelt så snabbt som inflationen.³²

En federalt anställd som är missnöjd med beslutet från OWCP kan begära en muntlig hearing eller att beslutet granskas hos Branch of Hearings and Review. År 2009 inkom 6 438 begäran om granskning av beslut och muntlig hearing. Myndigheten fattade 7085 beslut 2009.³³

28 Ibid s. 43.

29 Jfr § 35 Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA), AFA Försäkring.

30 Sengupta, I. et. al. (2008) s. 34, Workers' Compensation: Benefits, Coverage, and Costs.

31 www.dol.gov, Department of Labor, Division of Federal Employees' Compensation, How the Program is Funded.

32 Hartwig, R. P. (2005) Emerging Issues in Workers' Compensation.

33 Annual Report to Congress FY2009, OWCP s. 12.

Arbetskyddsverksamhet och rehabilitering

Det ställs i många delstater särskilda krav på försäkringsgivare att bidra till det förebyggande arbetet genom undersökningar kring säkerhet, utgivande av rekommendationer, analys av orsakerna till inträffade skador och bidrag till kunskap inom arbetsmiljö och rehabilitering.³⁴ Ett av de största försäkringsföretagen inom arbetsskadeförsäkring, Liberty Mutual, har en forskningsavdelning med ett 30-tal anställda, Liberty Mutual Research Institute for Safety, inriktad på arbetsmiljöfrämjande åtgärder av olika slag.³⁵

Det ställs även krav på arbetsgivare. I exempelvis Kalifornien ska arbetsgivare ha ett skriftligt Injury and Illness Prevention Program (IIPP). Syftet är att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen, bidra till en högre moral, ökad produktivitet och lägre kostnader för affärsverksamheten.³⁶

Försäkringens omfattning

Arbetsskadeförsäkringen i USA har en mycket stor ekonomisk betydelse för såväl den enskilde som för arbetsgivare och försäkringsbranschen. Omkring 130 miljoner anställda i USA omfattades av försäkringen 2006. Antalet anställda uppgick samma år till omkring 145 miljoner.³⁷ Det är endast Medicare och socialförsäkringen som är mer omfattande räknat i utbetalningar. Inom arbetsskadeförsäkring betalades det ut omkring 55 miljarder USD i förmåner 2006. Av det utgjorde 27 miljarder ersättning för medicinsk vård och 28 miljarder ersättning för inkomstbortfall. Samma år stod socialförsäkringen för 92 miljarder USD och Medicare för 52 miljarder USD.³⁸

En stor brist är att det inte görs någon regelbunden och sammanhållen statistik över uppkomna skador och deras kostnader. The Workers Compensation Research Institute, bildat 1983, är ett oberoende, non-profit, forskningsinstitut som ger ut information om arbetsskadeförsäkring. Deras databas – Detailed Benchmark/Evaluation (DBE) innehåller krav från försäkringsföretag, statliga fonder och självförsäkrade arbetsgivare. Statistik för omkring 16 av delstaterna finns med i databasen.³⁹ Det är således långt ifrån någon fullständig information.

Det är stora skillnader mellan olika delstater vad gäller antalet godkända skador och hur mycket som betalas ut. I exempelvis Kalifornien, som ses som en av de mer ”generösa” staterna gentemot arbetstagarna uppgår antalet arbetsskador till omkring 1 228 stycken per 100 000 anställda medan motsvarande för District of Columbia är 128 skador. Likaså varierar det mellan staterna hur mycket som betalas ut. I Michigan uppgår den genomsnittliga kostnaden för s.k. permanent partial disability till 86 872 USD medan den i Indiana uppgår till 13 909.⁴⁰ Även om detta till del kan vara ett tecken på olika staters politiska inställning till arbetsskador, vilket styr hur generös ersättningen är och hur länge ersättning för permanenta skador utgår – i vissa

34 www.tdi.texas.gov.

35 www.libertymutualgroup.com.

36 www.dir.ca.gov/dosh/etools.

37 www.bls.gov.

38 Sengupta, I. et. al. (2008) s. 35, Workers' Compensation – Benefits, Coverage and Costs 2006.

39 Hunt, H. A. (2005) s. 155, Performance Measurement in Workers' Compensation Systems.

40 Burton, J. (2005) s. 69 ff., Permanent Partial Disability Benefits.

stater ett visst antal år eller upp till en viss summa, i andra livslång ersättning – så finns det en rad andra faktorer som påverkar såväl antalet skador som omfattningen av dem. Det följer av exempelvis vilken näringslivsstruktur som råder, den allmänna lönenivån, den demografiska sammansättningen hos arbetskraften (en äldre arbetskraft innebär fler kroniska sjukdomar som är relativt dyrare jämfört med för de som drabbas yngre), kostnaden för sjukvård m.m.⁴¹

Liksom i andra länder är de fall som innebär en varaktig och totalt nedsatt arbetsförmåga relativt få samtidigt som de orsakar höga kostnader inom systemet. I USA står de varaktiga fallen av total arbetsförmåga för en procent av alla fall som leder till utbetalning av ersättning vid inkomstbortfall, men utgör 13 procent av de totala utbetalningarna.⁴²

Bland de yrkesgrupper som drabbas av flest arbetsskador återfinns truckförare, undersköterskor, arbetare inom tillverkningsindustrin och försäljare.⁴³

Finansiering av arbetsskadeförsäkring

Premiesättningen inom skadeförsäkring är i USA i hög utsträckning reglerad. Det gäller i synnerhet för arbetsskadeförsäkring då försäkringen är obligatorisk i många delstater. De delstatliga försäkringsmyndigheterna (Insurance Bureaus) har i uppdrag att skapa en reglering som tryggar en rättvis och tillgänglig försäkring för medborgarna samtidigt som försäkringsgivarnas solvens tryggas och premierna inte ska vara högre än nödvändigt. Balansen mellan att gå arbetsgivarna till mötes och hålla nere deras kostnader för premier respektive måna om att försäkringstagarna erhåller tillräcklig ersättning och försäkringsföretagen ska kunna bedriva verksamhet som uppfyller kraven på solvens bidrar till att premiesättningen blir en politisk fråga.⁴⁴

Premiesättningen sker i de flesta delstater i två steg.⁴⁵ I ett första steg tilldelas varje arbetsgivare en basnivå (base rate), som kan baseras dels på den industriklassificering de tillhör, dels yrkesklassificeringen hos de anställda. De flesta staterna använder sig av ett klassificeringssystem sammanställt av National Council on Compensation Insurance (NCCI) som innehåller fler än 600 olika kategorier. De olika klassificeringskoderna är en mix av industri och sysselsättning och är tänkta att inom varje klass vara homogena med avseende på risk.

Basnivåerna beräknas inom varje delstat av särskilda ratinginstitut, som sammanställer data över utgifter inom försäkringen för delstaten. Det innebär att basnivån för en viss typ av industri kan skilja sig åt mellan olika delstater. Nivån för olika industrier publiceras på delstatens hemsida. Alla försäkringsgivare som ställer ut arbetsskadeförsäkring inom en viss delstat måste vara medlemmar i det för delstaten aktuella ratinginstitutet. För varje enskild arbetsgivare utgör därefter lönesumman underlag vid premieberäkningen.

41 Sengupta, I. et. al. (2008) s. 25 f, Workers' Compensation – Benefits, Coverage and Costs 2006.

42 Ibid s. 7 f.

43 Workplace Safety/Workers' Comp s. 1, Insurance Information Institute.

44 Roberts, K. (2005) s. 186 ff., The Structure of and Incentives from Workers' Compensation Pricing; Intervju American Insurance Association och Chartis Insurance.

45 För en beskrivning av premiesättningen, se t.ex. Roberts, K. (2005) ss. 171- 193, The Structure of and Incentives from Workers' Compensation och Ruser, J. och Butler R. (2010) s. 14 f., The Economics of Occupational Safety and Health.

I vissa delstater sänder ratinginstitutet in de beräknade nivåerna till en myndighet för godkännande, något som kan utgöra en politisk utmaning i att tillfredsställa såväl arbetsgivarnas önskemål om låga premier som försäkringsföretagens behov av tillräckligt höga premier för att uppnå solvens inom försäkringen

I ett andra steg beräknas individuella erfarenhetsbaserade premier (experience rating) över treårsperioder. I exempelvis Texas är det obligatoriskt med erfarenhetsbaserade premier om arbetsgivarens totala premie för arbetsskadeförsäkring uppgår till 10 000 USD och det finns ett års historik för en viss arbetsgivare. För en liten arbetsgivare blir effekten av den erfarenhetsbaserade delen i normalfallet lägre jämfört med ett större företag, dvs. den erfarenhetsbaserade delen får en lägre vikt vid premieberäkningen.

Sammanfattningsvis sätts premien i ett första steg baserat på vilken industri företaget verkar inom och skadefrekvensen inom industrin i den aktuella delstaten. Till detta läggs sedan en individuellt anpassad premie baserad på tidigare skadehistorik.

Inom den federala försäkringen för federalt anställda uppgår kostnaderna för försäkringen till 1,8 procent av lönesumman och inom privat försäkring till omkring 2,3 procent inom privat försäkring.⁴⁶ En stor andel av dessa kostnader avser medicinsk behandling.

Försäkringen för det federala programmet för privat anställda inom kolgruvor - Coal Mine Workers´ - regleras genom Black Lung Benefits Act och finansieras främst genom en punktskatt på det kol som har sålts eller används av tillverkarna. För att säkerställa betalningsförmågan är varje kolgruvetillverkare skyldig att antingen kvalificera sig som självförsäkrad eller försäkra risken med en aktiepost eller via ett ömsesidigt bolag, en förening, eller fond. Ett åtagande som inte är säkrat straffas med böter på upp till 1 100 USD per dag. Försäkringen för marinen och tillhörande tjänster finansieras huvudsakligen genom årliga avgifter från försäkringsföretag och självförsäkrade.⁴⁷

En arbetsskadeförsäkring inför stora utmaningar

Sedan 2006 har de totala premieintäkterna inom arbetsskadeförsäkring fallit. Aggressiv prissättning och ett ökat intresse för självförsäkring är ett par av förklaringarna.⁴⁸ Ett starkt politiskt tryck på låga premier och konkurrens från statligt ägda fonder är en annan.

En svårighet inom försäkringen är de ökade kostnaderna för ohälsa. De medicinska utgifterna inom arbetsskadeförsäkringen förväntas öka dubbelt så snabbt jämfört med KPI för medicinska kostnader (Medical CPI). Det finns flera olika skäl till just denna utveckling. En är en ökad ohälsa bland befolkningen där ökad fetma ofta drabbar samma personer som röker, har kroniska sjukdomar, inte motionerar, och i övrigt är utsatta för andra förhållanden som leder till en försämrad hälsa, exempelvis avsaknad av en hälsoförsäkring, leder till högre risk för

46 www.dol.gov/owcp.

47 www.dol.gov/owcp.

48 Hartwig, R. P. (2011), The Road to Recovery: The Workers´ Compensation Insurance Industry in the Aftermath of the Great Recession.

arbetsskador och högre kostnader inom försäkringen. En annan orsak är att arbetskraften åldras. Risken för att äldre råkar ut för arbetsskador är högre än för yngre, deras skador är dyrare att behandla samt att skaderegleringen tar längre tid, dvs. det tar längre tid innan de kan återgå i arbete.⁴⁹

Även den ekonomiska utvecklingen har stor betydelse för arbetsskadeförsäkringen där låga räntenivåer påverkar storleken på avsättningarna på motsvarande sätt som för pensionsförsäkring samtidigt som aktiemarknaden under senare tid har varit mycket volatil.

Därtill kommer skador förknippade med USA:s insatser i Irak och Afganistan. Exempelvis beräknas mer än 100 000 soldater från striderna i Irak lida av någon typ av posttraumatisk stress eller liknande och behöver stöd för att hantera det.⁵⁰

<i>Eva Erlandsson</i>	 Arbetskada kommissionen
-----------------------	---

Referenser

- Annual Report to Congress FY2009, OWCP
Barth, P. (2005) Revisiting Black Lung – Can the Feds Deliver Workers' Compensation for Occupational Disease?
Boden, L. et. Al. (2005) The Adequacy of Workers' Compensation Cash Benefits
Burton, J. (2005) Permanent Partial Disability Benefits
Employment and Disability Institute, Cornell University, Workers' Compensation
Hartwig, R. P. (2005) Emerging Issues in Workers' Compensation
Hartwig, R. P. (2011), The Road to Recovery: The Workers' Compensation Insurance Industry in the Aftermath of the Great Recession.
Hartwig, R. P. (2011), The Workers' Compensation Industry in the Aftermath of the Great Recession
Hunt, H. A. (2005) Performance Measurement in Workers' Compensation Systems
Hyatt, D. (2005) Issues in Workers' Compensation Appeals System Reform
Insurance Information Institute, Workplace Safety/Workers' Comp.
LaDou, J. (2012) Workers' Compensation Reform, International Journal of Occupational and Environmental Health
Mississippi Workers' Compensation Facts (2007) s. 2, Mississippi Workers' Compensation Commission.
Roberts, K. (2005) The Structure of and Incentives from Workers' Compensation Pricing
Ruser, J. och Butler, R. (2010) The Economics of Occupational Safety and Health
Sengupta, I. et. al. (2008) Workers' Compensation – Benefits, Coverage and Costs 2006
SOU 1951:25 Socialvårdskommitténs betänkande
SOU 2002:1 Samordning och regress. Ersättningar vid personskada
Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA), AFA Försäkring
www.bls.gov
www.dir.ca.gov

49 Hartwig, R. P. (2011), The Workers' Compensation Industry in the Aftermath of the Great Recession.

50 Ibid.

www.dol.gov/owcp

www.libertymutualgroup.com

www.scb.state.ny.us

www.tdi.texas.gov

Intervjuer med personer på följande organisationer

American Insurance Association (AIA)

National Association of Insurance Commissioners (NAIC)

Chartis Insurance

MetLife

Willis